Európai Parlament
2019-2024

Plenárisülés-dokumentum

B9-0341/2022

29.6.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

a globális adóügyi megállapodást aláásó nemzeti vétókról
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
a The Left képviselőcsoport nevében

B9-0341/2022

Az Európai Parlament állásfoglalása a globális adóügyi megállapodást aláásó nemzeti vétókról
(2022/2734(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) harmadik részére és 116. cikkére,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 20. cikkére,

– tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással (BEPS) foglalkozó átfogó keretrendszerének a gazdaság digitalizációjából fakadó adóügyi kihívások kezelését célzó kétpilléres megoldásról szóló nyilatkozatára, amelyhez 141-ből 137 tagállam csatlakozott és amelyet 2021. november 4-én hagytak jóvá,

– tekintettel a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2021)0823),

– tekintettel a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására[1],

– tekintettel az Európai Adóügyi Megfigyelőközpont „A globális minimumadó bevételi hatásai: országonkénti becslések” című, 2021. október 25-i tanulmányára,

– tekintettel a Lengyel Gazdasági Intézet „Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion” (Tisztességtelen adózás az Európai Unióban: nagyobb szolidaritás az adókijátszás elleni küzdelemben),

– tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel 2021. október 8-án az OECD/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással foglalkozó átfogó keretrendszerének 140 tagjából 136 megállapodott a nemzetközi adórendszer reformjáról egy kétpilléres megoldás keretében, amelynek célja a gazdaság digitalizációjából eredő kihívások kezelése és a társasági adóval kapcsolatos verseny korlátozása egy 15%-os globális minimális adókulcs bevezetése révén;

B. mivel 2020-ban csak hat uniós tagállamban volt 15% alatti a tényleges adókulcs;

C. mivel a többfordulós tárgyalások az eredeti 21%-os kötelezettségvállalásnál alacsonyabb kötelezettségvállalást eredményeztek;

[1] Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0216.

D. mivel a globális minimális adókulcsnak a fent említett kétpilléres reform keretében történő végrehajtásával az országok évente mintegy 150 milliárd USD új bevételre tennének szert[2];

E. mivel egyedül az EU évente mintegy 64 milliárd euróval növelné társaságiadó-bevételét azáltal, hogy e globális megállapodás II. pillérével összhangban 15%-os minimális tényleges társaságiadó-kulcsot alkalmaz[3];

F. mivel független tanulmányok becslései szerint egy 25%-os uniós adókulcs – mentességek nélkül – 234 milliárd euró beszedését tenné lehetővé[4];

G. mivel az Unióban az adóügyekre különleges jogalkotási eljárás vonatkozik, és azokban a Tanács egyhangúlag határoz;

H. mivel valamennyi OECD- és G20-ország, köztük mind a 27 uniós tagállam üdvözölte a nemzetközi adószabályok megreformálására vonatkozó, 2021. októberi megállapodást;

I. mivel e kötelezettségvállalás ellenére a Tanács Gazdasági és Pénzügyi (ECOFIN) formációjában háromszor kudarcot vallott az e nemzetközi megállapodás második pillérének fenntartására és végrehajtására irányuló uniós irányelv (a II. pillérről szóló irányelv) elfogadása, mivel nem sikerült egyhangúságot elérni;

J. mivel Lengyelország, és legutóbb Magyarország gyakorolta nemzeti vétójogát a II. pillérről szóló irányelv elfogadásának megakadályozása érdekében, bár a többi 26 tagállam támogatta azt;

K. mivel Magyarország annak ellenére, hogy az ECOFIN Tanács korábbi ülésein elfogadta az irányelv végrehajtását, a 2022. júniusi ECOFIN-ülésen vétóval élt, miután Lengyelország visszavonta a régóta fennálló vétóját;

L. mivel a II. pillérről szóló irányelv uniós végrehajtásából származó állami bevételek különösen fontosak lennének az ukrajnai háború és annak az Unión belüli gazdasági és társadalmi következményei szempontjából, valamint azért, hogy biztosítani lehessen az igazságos adózást és – a klímasemlegességre való átállásra építve – a világjárványt követő gazdasági helyreállítást;

Általános megfontolások

1. kijelenti, hogy a jelenlegi nemzetközi adózási szabályok nagyrészt elavultak, és nem képesek kezelni a gazdaság fokozódó digitalizációját, továbbá hatékonyan visszaszorítani az adókijátszást és az adókikerülést; kijelenti, hogy az OECD/G20 globális adóügyi megállapodásának elfogadása révén sürgősen meg kell reformálni ezeket a szabályokat annak érdekében, hogy a nemzetközi, az uniós és a nemzeti adórendszerek megfeleljenek a 21. század új gazdasági, társadalmi és technológiai kihívásainak;

2. mély aggodalommal állapítja meg, hogy a fejlett gazdaságokban az elmúlt évtizedek

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

során tartós negatív verseny alakult ki a társaságiadó-kulcsok tekintetében; kiemeli, hogy az EU-ban az átlagos társaságiadó-kulcs a 2000. évi 33,3%-ról 2020-ra 22,7%-ra csökkent[5]; megismétli, hogy a globális adóügyi megállapodás II. pillérével összhangban sürgősen meg kell határozni a társaságiadó-kulcs alsó határát egy 15%-os minimális tényleges adókulcs bevezetése révén;

3. kiemeli, hogy a jelenlegi adószabályok, valamint a tagállamok és az Unión kívüli területek adóügyi szabályai közötti eltérések, valamint a nemzetközi együttműködés hiánya egyéb problémák mellett többek között lehetővé teszi a multinacionális vállalatok számára, hogy agresszív adótervezést folytassanak, ami jelentősen csökkenti tényleges adókulcsaikat; emlékeztet arra, hogy ez a helyzet a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) is jelentős versenyhátrányba hozza, mivel sokkal magasabb tényleges adókulcsok szerint fizetnek adót, mint a multinacionális vállalatok, ami elfogadhatatlan;

4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nemzetközi ügyletek adókikerülésre és adókijátszásra való felhasználásából eredő veszteségek évente 170 milliárd eurótól fosztják meg az uniós tagállamokat[6];

5. kiemeli a II. pillérről szóló irányelvvel kapcsolatban nemrégiben elfogadott álláspontját, amely a 2023 januárjáig történő gyors végrehajtásra szólít fel;

6. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi megállapodás a multinacionális vállalatoknak csupán 10–15%-ára terjed ki, és hogy a megállapodásban foglalt kizárások és mentességek további adókikerülést és adókijátszást tesznek lehetővé; hangsúlyozza továbbá az adókijátszás és adókikerülés dinamikus jellegét; felhívja a Bizottságot, hogy e kulcsfontosságú kérdés megfelelőbb kezelése érdekében folyamatosan frissítse a vonatkozó jogszabályokat;

A jelenlegi döntéshozatali folyamat és a nemzeti vétók hatása

7. hangsúlyozza, hogy az adópolitikával kapcsolatos egyhangú szavazás a Tanácsban nem segíti elő a jelenlegi kihívások kezeléséhez szükséges változtatások bevezetését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelenlegi helyzet gyakran vezet késedelmekhez és az adózási szabályok mindenki javát szolgáló, Unió-szerte történő harmonizációjának elmaradásához;

8. mélységes aggodalommal hangsúlyozza, hogy a nemzeti vétók következetesen akadályozták az előrelépést az adózás számos fontos területén, aminek következtében a Tanácsban elakadnak az olyan javaslatok, mint a közös összevont társaságiadó-alapra (KÖTA) irányuló javaslat, a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv felülvizsgálata, a társasági adózásra vonatkozó magatartási kódex reformja, valamint jelenleg a II. pillérről szóló irányelv;

9. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok az adózás terén visszaéltek a nemzeti vétóval, illetve azzal fegyverként éltek és alkualapként használták fel annak érdekében, hogy az adózáson kívüli és ahhoz nem kapcsolódó területeken előnyökhöz jussanak,

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

engedményeket szerezzenek és más öncélú érdekeket érvényesítsenek; hangsúlyozza, hogy e vétók létezése azzal fenyeget, hogy állandósulnak az olyan káros adózási gyakorlatok és társadalmi igazságtalanságok, amelyek aláássák az Unió hatékony működését és akadályozzák abban, hogy egyenlő versenyfeltételeket mozdítson elő és védje polgárai és a kkv-k mindenek felett álló érdekeit;

Intézkedésekre és reformterületekre vonatkozó ajánlások

10. felszólítja Magyarországot, hogy haladéktalanul vessen véget annak, hogy értelmetlen módon blokkolja a globális adóügyi megállapodást a Tanácsban; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a méltányosabb adózásért folytatott küzdelemben egyetlen tagállam képes egy ilyen történelmi jelentőségű megállapodás végrehajtását és 26 másik tagállamot túszként fogva tartani;

11. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy ne hagyja jóvá a magyar nemzeti helyreállítási tervet mindaddig, amíg Magyarország nem teljesíti maradéktalanul az európai szemeszter valamennyi, a jogállamiság területére vonatkozó országspecifikus ajánlását, és amíg nem hajtja végre az Európai Unió Bíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának valamennyi vonatkozó ítéletét;

12. kéri a Bizottságot, hogy alkalmazza az EUMSZ 116. cikkében meghatározott eljárást az adópolitika egyes területein, lehetővé téve az egyhangúsági követelmény alóli mentességet olyan esetekben, amikor a Bizottság megállapítja, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közötti különbségek torzítják a belső piaci verseny feltételeit; e tekintetben sürgeti a tagállamokat, hogy az említett okokra tekintettel támogassák az egyhangú szavazásról a minősített többségi szavazásra való áttérést e területeken; emlékeztet e tekintetben Ursula von der Leyen bizottsági elnökjelöltként előterjesztett programjára, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy élni fog „a Szerződések azon rendelkezéseivel, amelyek lehetővé teszik az adózással kapcsolatos javaslatok együttdöntéssel történő elfogadását és a Tanácsban a minősített többségi szavazással történő döntéshozatalt”;

13. felhívja a Bizottságot, hogy ismét terjesszen elő javaslatot arra vonatkozóan, hogy számos adózási területen térjenek át az egyhangúságról a minősített többségi szavazásra, különösen akkor, ha ez szükséges az adócsalás, adókikerülés és adókijátszás elleni küzdelemhez, valamint a környezetünk védelmével kapcsolatos adóügyi intézkedések végrehajtásához, továbbá az európai zöld megállapodás révén a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célunk eléréséhez; emlékeztet Jean-Claude Juncker, a Bizottság volt elnökének az Unió helyzetéről szóló, 2018. évi beszédére, amelyben adóügyi kérdésekben a minősített többségi szavazás rendszerét szorgalmazta;

14. felhívja a Bizottságot annak további mérlegelésére, hogy nem lenne-e helyénvaló a globális adóügyi megállapodást az EUSZ 20. cikkében meghatározott megerősített együttműködési eljárás keretében végrehajtani; felhívja a Bizottságot, hogy eközben vizsgálja meg továbbá egy olyan mechanizmus létrehozásának lehetőségét, amely a megerősített együttműködést alapértelmezett módszerként alkalmazza azokban az esetekben, amikor három vagy kevesebb tagállam akadályozza olyan adóintézkedések végrehajtását, melyek célja az igazságos adózás biztosítása, az adócsalás, adókikerülés és adókijátszás elleni küzdelem, valamint a környezet védelme;

15. emlékeztet arra, hogy a 15%-os adókulcs az abszolút minimum, és bátorítja tagállamokat, hogy menjenek ennél messzebb és fogadjanak el magasabb adókulcsot annak érdekében, hogy elkerüljék az adókulcsok 15%-on történő harmonizálásához vezető a negatív versenyt; megjegyzi, hogy ez csak segíthet abban, hogy a jövőben ambiciózusabb többoldalú megállapodások szülessenek;

16. hangsúlyozza, hogy abban az esetben, ha az USA azáltal gátolja a nemzetközi megállapodást, hogy nem léptet életbe jogalkotási aktust, a digitális szolgáltatásokra kivetett összes adó és más hasonló intézkedés 2023. december 31-ig történő eltörlését és felfüggesztését előíró multilaterális egyezmény (MLC) többé nem lesz megvalósítható, és azt vissza kell vonni;

17. hangsúlyozza annak legitimitását, hogy a tagállamok olyan intézkedéseket fogadjanak el adóalapjuk védelme érdekében – különösen a transzferárazás tekintetében –, mint például a költségek le nem vonhatósága, forrásadó-intézkedések, a részesedésekből származó jövedelmek adómentességének korlátozása és különleges dokumentációs követelmények;

18. hangsúlyozza, hogy a közelmúltban készült tanulmányok kimutatták, hogy a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv és az anya- és leányvállalatokról szóló irányelv lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy az adózatlan passzív jövedelemáramlásokat alacsony vagy nulla adókulccsal rendelkező harmadik országok joghatósága alá tartozó területekre irányítsák; hangsúlyozza továbbá, hogy mindkét irányelv arra ösztönözheti a vállalatokat, hogy holdingstruktúrákat hozzanak létre az aluladóztató tagállamokban annak érdekében, hogy részesülhessenek a forrásadó-mentességekben; felhívja a Bizottságot, hogy indítsa újra a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv felülvizsgálatát, amelyet a Tanács blokkol.

°

° °

19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.